

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Laurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

34. Dum duo constituti Vicarii seu Officiales æquè principales & in solidum, cui commissæ censeantur delegationes Apostolicæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

eo minus principio, quod Vicarius constitutus extra locum habitationis & Sedis Episcopi non sit generalis, & quod Vicarius constitutus in loco Sedis Episcopalis censetur generalis pro utraque Diocesi) Cardinalis de Luca ad Trident. d. 4. num. 7. ubi: *si fuerint plures Dioceses aequè principaliter unite, tunc in quacunque unius earum parte residendo sua obligationi satisfaciatur, ibique tribunal erectum pro utraque rectè habet cum unico Vicario generali, absque aliqua necessitate retinendi duo tribunalia distincta, duosque Vicarios generales habendi.* Item Carolus de Luca num. 1. in observatione ad Ventrig. Tom. 2. annot. 14. §. 1. ubi, quod non teneatur habere duo tribunalia ac duos Vicarios, nisi obstat centenaria consuetudo; adeoque subditi unius Diocesis evocari possint ad locum residentiae Episcopi in altera Diocesi.

2. Contrarium tamen censere videtur Pignat. to. 4. consult. 32. num. 1. ubi, quod Episcopus pro causis Diocesanorum unius Diocesis (dum duæ Dioceses seu Cathedrales unite sunt, de his enim loquitur) debeat deputare Vicarium generalem in illa Diocesi. Causam etiam addit num. 2. (quam eandem etiam tangit Pax Jord. loc. cit. num. 40.) nempe, quod licet respectu Episcopi sit una Diocesis, respectu tamen Ecclesiarum duæ sint, & negotia unius non confundantur cum alia. Expressius verò tom. 9. consult. 135. num. 3. ubi, quod Episcopus unitarum inter se Diocesum in ea, à qua Episcopus abest residens in alia, debeat deputare Vicarium generalem, tum, dum duæ Dioceses sunt aequè principaliter unite inter se, quælibet conserveat sua jura & privilegia, propriisque regatur Legibus, eisque judicari debeat à suis Judicibus, prout declaratum ait à S. Congregat. Concil. in Vulvensi & Sulmon. 3. sept. 1650. Item ne subditi istius Diocesis magno suo incommodo tenerentur curare administrari sibi Justitiam in alieno territorio. Unde jam à fortiore sequitur, Episcopum possidentem duas Dioceses non unitas inter se, teneri in ea saltem, in qua non residet, constituere Vicarium generalem, & alium quoque in ea, in qua residet, si nec ibi solus administrare possit omnia.

3. Quod si verò duarum istarum Diocesum una alteri unita esset accessorie, tantum procedere potest prima sententia, nimirum opus non esse duplici Vicario generali; eo quod tunc jura & privilegia Diocesis accessorie unite transissent in alteram, cui unita, & consurgat jam ex utraque una: sicut dicitur de duobus beneficiis, quorum unum accessorie unitum alteri efficitur hujus veluti prædium.

Questio 32. Num ob amplitudinem nimiam Diocesis cogi possit Episcopus ad constituendum duos Vicarios generales?

Respondeo negativè: Ita à fortiore sentire videntur Card. de Luca, & Carol. de Luca loc. citatis, qui nequidem id admittunt, dum duo Episcopatus inter se aequè principaliter uniti possidentur ab Episcopo. Et certè si verum est, quod tradunt iidem cum aliis, solum illum dicendum Vicarium generalem pro tota Diocesi, qui Episcopo in civitate illius residentiali assistit, parat esse contradictionem in adjecto, nempe constitui unum in dicta civitate, & alium in alia quadam parte Diocesis, etsi in solidum cum priore. Sed & præsciendū ab hoc, & dato, talem aliquem constitutum in alia parte Diocesis posse esse quoque generalem cum alio constituto in civitate, adhuc cogi nequit Episcopus ad constituendum duos, tamen ob dictam Diocesis amplitudinem ratione magnæ

distantiæ, asperitatisque viarum maximum subditorum resultaret incommodum, si in causis suis tam civilibus quam criminalibus cogatur accedere ad locum tribunalis & residentiae Episcopi, ejusve ei assistentis Vicarii generalis, & vel hinc æquitati consonet constitui plures in diversis partibus Diocesis Vicarios generales in eo sensu, quod ad universitatem causarum delegati sint; adhuc tamen de jure postulare nequeunt dicti subditi à tribunali Episcopi remoti, ut à proprio tali Vicario seu Officiali apud se degente judicentur. Carol. de Luca loc. cit. n. 2. dicens, opinionem contrariam magis communiter reprobata per Abbat. & alios collectos per Barbof. de prest. Episc. allegat. § 4. num. 27. & Rotam decis. § 37. n. 10. p. 4. recent. tom. 3. Item Card. de Luca. loc. cit. num. 6 ubi: *De jure non subsistit aliquorum Diocesanorum* (intellige, etiam tanta viarum longinquitate & asperitate à residentia Episcopi se junctorum) *præsentio, quod non possint extra proprios lares trahi, quoadque ibi à proprio & particulari Vicario eorum causa debeant cognosci.* Sed ad summum dictam subditorum necessitatem urgere ad deputandos plures Vicarios foraneos & particulares pro levium & minorum causarum cognitione, ne pro illis subditi magnum & incongruum illud incommodum adeundi tribunal Episcopi pati cogantur, ait Carl. de Luca loc. cit. num. 3.

Quest. 33. An Episcopus creare possit plures Vicarios foraneos & speciales in diversis Diocesis partibus?

Respondeo: Posse Episcopum plures Vicarios foraneos seu speciales in diversis Diocesis partibus vel ad certos actus seu causas v.g. matrimoniales constituere, habet communis Pirh. cit. n. 29. Sbroz. l. 1. q. 50. n. 4. quin & posse Episcopum sibi Vicarium constituere in qualibet Diocesis parte, vel particulari loco tradit Sbroz. l. 1. q. 47. ex Gemin. in c. cum Episcopus, num. 7. de off. ordinar. in 6. qui tamen id limitat: Nisi in illa parte adsit Archidiaconus, habens ex consuetudine jurisdictionem privative. Num verò Episcopus deputare possit Vicarium specialem ad conferenda beneficia, dicitur infra. Vide tantisper Sbroz. l. 1. q. 52. per tot.

Questio 34. Dum duo constituti Vicarii seu Officiales aequè principales & in solidum, cui commissæ censeantur delegationes Apostolicæ?

1. Respondeo: Dum nullus in iis designatur in rescripto delegationis, nec constat, de quo illorum senserit Papa, sive rescriptum, sit contentiosum seu ad lites, sive sit gratiosum, v.g. dispensationis faciendæ, beneficii conferendi, &c. Validum erit, & non reddet delegatio nulla. Barbof. Jur. Eccles. l. 1. c. 15. num. 3. Pirh. loc. cit. num. 30. citantes Sanch. de matrim. l. 8. d. 27. num. 32. Neque obstat, quod rescriptum delegationis propter incertitudinem vitietur, adeoque ad Papam rescribendum sit, ut novam commissionem faciat. c. ad hac. de rescrip. Verum enim id est, quando Judex omnino incertus datus est, secus si ex certis incertus sit delegatus. Pirh. loc. cit. ex Sanchez. loc. cit. Hoc supposito,

2. Respondeo ad quæstionem primò. In rescripto gratiæ ille ex istis duobus Vicariis erit Judex seu delegatus, cui illud ab impetrante fuerit præsentatum; ed quod in illo casu & rescripto de nullius alterius præjudicio agitur, nihilque in eo continetur, de quo inter partes agitur, sicut contingit in re-

in rescripto Justitiæ seu ad lites. Sanch. Barbof. Pirh. *locis cit.* Postquam verò tale gratiosum rescriptum præsentatum est uni ex dictis Vicariis æquè principalibus, jam alter adiri non potest, ut illud exequatur, nec is se immiscere. Barbof. citans Squillante de Privileg. Cleric. c. 2. num. 203. Pirh. *loc. cit.* citans Sanch. *ubi ante.* & Laym. in c. 1. de off. Vicar. in 6. num. 7.

3. Respondeo secundò : Dum rescriptum est contentiosum, contentientibus partibus, sive si adversarius, contra quem impetrata est commissio, contentiat, vel nihil opponat, quilibet eorum ab impetrante eligi potest, & is causam delegatam expedire, cui impetrans prius præsentavit literas commissionis. Partibus dissentientibus, sive si adversarius excipiat opponendo incertitudinem, etsi rescriptum sit & maneat validum, ut dictum, effectum tamen non habebit, donec Papa (qui proinde adeundus) declaret, quem eorum elegerit. Barbof. citans Bonacin. de LL. d. 1. q. 3. p. 8. §. 1. num. 8. Pirh. *locis cit.* Sanch. *cit. num.* 27. cum Gl. in c. quoniam, de off. deleg. v. substitutum. Et idem, nempe neutrum illorum cum effectu esse judicem, donec princeps declaret, de quo senserit, sicut dicitur, quando nominatus est tutor in certus l. duo sunt Titii. ff. de Testam. tutel. Sentiant apud Barbof. Host. Jo. And. Cardin. Imol. in cit. c. quoniam. Tiraq. de jure primogen. q. 17. opin. 6. num. 13. contra Bero in idem c. num. 77. putantem ambos simul esse judices, neutrum tamen seorsim. Item contra alios minus reèdè sentientes, illum esse judicem, quem actor elegerit.

4. Respondeo Tertio : De cetero, dum ex duobus Vicariis alter esset principalior, & delegatio à Papa sit simpliciter Vicario seu Officiali, censetur ea facta soli illi principaliori; eò quòd nomen dignitatis prolatum fiat pro principali. Sbroz. l. 2. q. 62. num. 3. ex Pavin. de potest. capit. sed. vac. p. 2. q. 10. num. 9. ubi is, quòd causa intelligatur delegata principali, licet plures Vicarii sint in solidum constituti. Pirh. *loc. cit.* Barbof. *loc. cit.* num. 32. citans Gl. in cit. c. quoniam, v. substitutum. Gl. in Clem. etsi principalis, de rescript. v. principalis. Squill. *ubi ante* num. 201. Sanch. *ubi ante* num. 36. qui etiam ex Bellam. in cit. c. quoniam. & Abb. num. 4. Imol. num. 5. dicat in simili, quòd ubi commissio fit Archidiacono, & sunt plures Archidiaconi, intelligatur de principaliore.

Questio 35. Que forma servanda in constitutione Vicarii, & num constitutio hæc egeat Scripturà?

1. Respondeo ad primum : Tametsi nulla certa verborum forma servanda in constitutione Vicarii præscripta reperitur in jure, formas tamen varias constitutionis Vicarii reperire est ad fufum apud AA. talem exhibet Sbroz. l. 1. q. 70. num. 10. Rebuff. in pr. tit. de forma Vicar. quam recitat quoque Pax Jord. l. 12. tit. 2. num. 287. Item Azor. p. 2. l. 3. c. 46. q. 1. ubi etiam in singulas illius c'ausulas fufe commentatur, uti facit etiam ipse Rebuff.

2. Respondeo ad secundum : Ad substantiam constitutionis Vicarii scriptura non est necessaria; cum absolute solo verbo Episcopi valide constitui possit Vicarius. Pirh. *loc. cit.* num. 32. Pax Jord. l. cit. num. 121. Sbroz. l. 1. q. 64. num. 13. & 19. ubi: secus est quòd ad essentiali constitutionis & commissionis Vicariatus remotam à contentione probatio-

P. Leuren, Vicarius Episcopi.

nis; quia tunc scriptura non est necessaria. Pro quo citat quam plures. Requiritur tamen scriptura publica & solennis ad probationem Vicariatus, si à partibus negetur constitutum Vicarium, vel id in dubium revocetur. Pirh. *loc. cit.* Sbroz. *loc. cit.* à num. 7. Mandatum enim principis probari nequit nisi per scripturam. Sbroz. *loc. cit.* num. 8. juxta l. unic. cod. de mandat. Princip. & c. cum in jure, de off. delegati. juncta Gl. v. injungi. qui textus etiam loquantur de mandato Imperatoris & Papæ, idem tamen esse in Vicario Episcopi, ait Sbroz. *ibid.* citatis Rebuff. *tr. de nominat. q.* 14. num. 71. Regid. *decis.* 110. de off. delegat. & Rota. Et scripturæ autoritas requiritur ad probandum judicem ordinarium. Pirh. *loc. cit.* ex Sbroz. *loc. cit.* num. 9. citante Jafon. in l. more. ff. de jurisdic. omn. judic. num. 53. Unde jam etiam non sufficiunt testes, argumento citatæ l. unic. quæ cum requirat scripturam, & testes omittit, hi pro omisfis debent haberi. Sbroz. l. cit. num. 12. citans Tiraq. *tr. de retrat. lign.* §. 2. gl. 1. num. 15. & 20. Dixi etiam scriptura publica & solennis scripturà enim privatà vel etiam publicà sine solemnitatibus in ea requisitis non probatur Vicariatus Episcopi. Pax Jord. l. cit. num. 120. Sbroz. num. 17. citans Paris. *conf.* 80. num. 3. & 4. jurisdic. dictio enim ordinaria (qualis est Vicarii Episcopi) debet probari per publica instrumenta. Sbroz. num. 18. citans Jafon. *ubi ante* num. 53. & Bald. in l. prohibitum. col. 4. c. de jure Fisci. l. 10. Tale autem instrumentum publicum faciens fidem de Vicariatu sunt literæ Episcoporum eorum sigillo munitæ. Pax Jord. *cit. num.* 120. Sbroz. l. cit. n. 15. citans Gl. & DD. in c. post cessionem, de probat. Cravet. *conf.* 122. n. 14. vol. 1. & c.

3. Limitatur tamen hæc doctrina de necessitate scripturæ ad probandum Vicariatum. Primò, ut valeant acta coram Officiali alicujus Episcopi, licet non probetur per literas patentes ejus potestas, modò non negetur à partibus; quia, cum sit Ordinarius, præsumitur pro fundamento suæ jurisdictionis. Sbroz. l. c. num. 20. citans Milis. in repertor. v. Vicarius. Menoch. de præsumpt. l. 2. præsumpt. 33. num. 20. Secundò, dum Vicarius Episcopi esset Cardinalis S. R. E. quia assertioni tanti viri credendum absque literis. Pax Jord. *num.* 122. Sbroz. num. 21. pro quo citat quamplurimos. Supponit autem ex Rebuff. Cardinalem posse esse Episcopi Vicarium, quod ridiculum aliis videtur, & ab iis negatur. Tertio, si Vicarius Episcopi & ipse esset Episcopus; eo quòd tunc non includatur in generali dispositione citatæ l. unic. quòd ad illa, quæ veniunt ex generali commissione, crederetur verbo illius, secus quòd ad ea, quæ speciale mandatum requirunt. Pax Jord. num. 123. citans Host. & Jo. And. in c. 1. de off. Vicar. in 6. cum aliis adductis per Sbroz. num. 25. & seq. Quarto ut procedat, quando Vicarius Episcopi vellet exercere jurisdictionem absente Episcopo; quia tunc Vicariatus probari nequiret per testes, secus, si Episcopo præsentate. Pax Jord. num. 124. Sbroz. num. 28. citans Bald. in l. aliquando. num. 4. ff. de off. Procons. Barbat. *tr. de Cardin. Legat. à Latere.* q. 1. num. 9. Quintò, ut procedat quòd ad generalem constitutionem Vicarii, secus in commissione illi facta vivæ vocis oraculo; eò quòd tunc ejus potestas probari possit per testes. Sbroz. num. 29. citans Paris. *cit. conf.* 80. Rebuff. *cit. tit. de Vicar. Episcopi.* num. 8. & c. Sextò, nisi literæ Vicariatus essent deperditæ, tunc enim tenor illarum per testes probari potest. Pax Jord. num. 25. Sbroz. n. 30. citans Menoch. de remed. adepise. in 4. num. 218. & de scriptu-

B

scriptu-